

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ

GIÁO TRÌNH
THỰC HÀNH KỸ SINH TRÙNG 3
Ngành: Kỹ thuật Xét nghiệm Y học

Cần Thơ, tháng 6 năm 2023

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ
KHOA Y

GIÁO TRÌNH
THỰC HÀNH KỸ SINH TRÙNG 3
(KỸ SINH TRÙNG SỐT RÉT VÀ TIẾT TỨC Y HỌC)

Ngành: Kỹ thuật Xét nghiệm Y học

ThS. Lý Huỳnh Liên Hương

Cần Thơ, tháng 6 năm 2023

MỤC LỤC

MỤC LỤC	i
MỤC LỤC BẢNG	i
MỤC LỤC HÌNH	ii
LỜI NÓI ĐẦU.....	iii
PHẦN I. KÝ SINH TRÙNG SỐT RÉT	1
Bài 1. KỸ THUẬT LÀM LÀN MÁU MỎNG VÀ GIỌT MÁU DÀY	2
Bài 2. KỸ THUẬT NHUỘM MÁU TÌM KÝ SINH TRÙNG SỐT RÉT	9
Bài 3. KỸ THUẬT KHẢO SÁT TIÊU BẢN MÁU	15
Bài 4. KỸ THUẬT MIỄN DỊCH TRONG CHẨN ĐOÁN KST SỐT RÉT	19
Bài 5. HÌNH THÁI KÝ SINH TRÙNG SỐT RÉT Ở NGƯỜI	22
PHẦN II. TIẾT TÚC Y HỌC	33
Bài 6. PHƯƠNG PHÁP ĐIỀU TRA TIẾT TÚC	34
Bài 7. KỸ THUẬT BẢO QUẢN TIẾT TÚC	39
Bài 8. PHƯƠNG PHÁP LÀM TIÊU BẢN TIẾT TÚC	42
Bài 9. KỸ THUẬT MỎ MUỖI	48
Bài 10. HÌNH THÁI TIẾT TÚC Y HỌC	52
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	69

MỤC LỤC BẢNG

Bảng 5.1. Các giai đoạn phát triển của <i>Plasmodium falciparum</i>	23
Bảng 5.2. Hình thái <i>Plasmodium falciparum</i> trên tiêu bản nhuộm	24
Bảng 5.3. Các giai đoạn phát triển của <i>Plasmodium vivax</i>	25
Bảng 5.4. Hình thái <i>Plasmodium vivax</i> trên tiêu bản nhuộm	26
Bảng 5.5. Các giai đoạn phát triển của <i>Plasmodium malariae</i>	26
Bảng 5.6. Hình thái <i>Plasmodium malariae</i> trên tiêu bản nhuộm	27
Bảng 5.7. Các giai đoạn phát triển của <i>Plasmodium ovale</i>	28
Bảng 5.8. Hình thái <i>Plasmodium ovale</i> trên tiêu bản nhuộm	28
Bảng 5.9. So sánh hình thái của các loài <i>Plasmodium</i> theo từng giai đoạn	30
Bảng 5.10. Đặc điểm riêng của các loài <i>Plasmodium</i>	31
Bảng 10.1. So sánh các đặc điểm hình thái của lớp côn trùng, nhện và giáp xác	54
Bảng 10.2. Đặc điểm <i>Anopheles</i> spp., <i>Aedes</i> spp., <i>Culex</i> spp. và <i>Mansonia</i> spp.	61

MỤC LỤC HÌNH

(Các hình ảnh sử dụng trong giáo trình này được tham khảo từ Giáo trình Ký sinh trùng thực hành của Bộ Y tế - 2008, mã số ĐK.01.Z.15)

Hình 1.1. Kỹ thuật làm tiêu bản KST SR	5
Hình 2.1. Cố định làn máu mỏng bằng Methanol	11
Hình 2.2. Phá vỡ hồng cầu ở giọt máu dày bằng dung dịch đệm (hoặc nước cất)	11
Hình 3.1. Cách đọc tiêu bản làn máu mỏng và giọt máu dày	16
Hình 4.1. Mô tả quy trình kỹ thuật thử nghiệm Optimal	21
Hình 5.1. Cấu tạo chung của KST SR	23
Hình 5.2. So sánh hình thái của các loài <i>Plasmodium</i> theo từng giai đoạn	29
Hình 8.1. Kỹ thuật làm tiêu bản muỗi	46
Hình 9.1. Định hệ Sella	49
Hình 9.2. Tuổi sinh lý của muỗi	50
Hình 10.1. Cấu tạo của tiết túc	53
Hình 10.2. Cấu tạo của ve cứng	56
Hình 10.3. Hình thái chung của ve mềm	56
Hình 10.4. Hình thái chung của họ mò	57
Hình 10.5. Hình thể chung của mạt	57
Hình 10.6. Cấu tạo cái ghê	58
Hình 10.7. Cấu tạo phần đầu của muỗi	59
Hình 10.8. Mặt lưng muỗi cái trưởng thành	60
Hình 10.9. Cấu tạo ấu trùng muỗi	60
Hình 10.10. Hình thái trứng muỗi	61
Hình 10.11. Đặc điểm <i>Anopheles</i> spp., <i>Aedes</i> spp., <i>Culex</i> spp. và <i>Mansonia</i> spp.	62
Hình 10.12. Hình thái chung của ruồi nhà.....	63
Hình 10.13. Cấu tạo của ruồi trâu	63
Hình 10.14. Hình thái cấu tạo của bọ chét	64
Hình 10.15. Bố trí lông và lược ở bọ chét	64
Hình 10.16. Bố trí lông và lược ở bọ chét 2 lược	65
Hình 10.17. Sơ đồ định danh bọ chét	65
Hình 10.18. Cấu tạo của chí	66
Hình 10.19. Cấu tạo của rệp hút máu	67
Hình 10.20. Hình thái chung của bọ xít hút máu	67